

8.	Рінда F1	40
9.	Трансфер F1	45
10.	Золотий гектар	41
11.	Слава	42
12.	Єленовська	45
13.	Подарок	34
14.	Столична	54
15.	Тетянка	49
16.	Амагер 611	43
17.	Білосніжка	35
18.	Віоланта	65
19.	Лангедейкер децема	51

Проаналізувавши отримані результати було відмічено, що серед чотирьох гібридів і п'ятнадцяти сортів, найбільший вміст аскорбінової кислоти мають такі сорти, як Віоланта, Лангедейкер децема, Дитмаршер фрюер, дилерська, а серед гібридів — Парел F1 та Трансфер F1. Слід відмітити, що вітамін С — один з найважливіших фізіологічно активних речовин, забезпечує нормальне дихання клітин, посилює стійкість організму до інфекцій, запобігає його старінню [3].

Література

1. Барабаш О.Ю., Дидів О.Й. Капуста білоголова. — К.: Тов-во „Знання”, 1992 — 48 с.
2. Болотник А.С. Капуста — Х.: Фиола, 2002 — 317 с.
3. Капуста / Сост. И. Путирський, В. Прохоров, П. Родинов. — Мн.: Книжний Дом, 2000 — 96 с.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОСЛИН-АЛЕРГЕНІВ МІСТА ПОЛТАВИ

Онїпко В.В., Гболоенко І.В.

Серед численних проблем, що обрушилися на сучасне людство, одною з ведучих є зріст алергічних захворювань. Найбільш важливими досягненнями в рішенні цієї проблеми можна вважати прийняття міжнародно узгоджених документів і Національних програм у рамках глобальної стратегії по бронхіальній астмі і лікуванню риніту, вивчення тісного функціонального взаємозв'язку і виявлення єдності механізмів реакції гіперчутливості в слизовій оболонці верхніх і нижніх відділів дихальних шляхів, успіхи в розробці нових фармакологічних препаратів для лікування алергії. Таким чином, поліноз є одним з найпоширеніших алергічних захворювань, про що свідчать інтенсивні показники і велика питома вага в структурі звертань в алергологічні кабінети. Для вироблення ефективних організаційних і лікувальних заходів у відношенні групи хворих полінозом — на першому етапі необхідне проведення епідеміологічних досліджень за стандартизованою методикою. Багато хворих не цілком усвідомлюють вплив пилкової алергії на їхнє соціальне життя.

В останні роки стало актуальним питання вивчення рослин-алергенів розповсюджених в м. Полтаві та області в зв'язку з поширенням захворювань, які викликають ці рослини. За даними лікарів на

2006 рік розповсюдженість алергій викликаних пилковими алергенами становить по м. Полтаві 20% (по Україні 15%)[1].

Більш детально вивчення цих рослин і їх розповсюдження, періоду квітання та біологічних умов розвитку в нашому регіоні, дасть можливість попередити розвиток захворювань на пиловку алергію. Особливо це стосується найбільш грізного ускладнення цих захворювань — пилкової бронхіальної астми, яке при неефективному та несвоєчасному лікуванні та призводить навіть до смерті серед населення.

Досліди по вивченню біологічних особливостей рослин-алергенів м. Полтави проводилися з кінця березня по вересень включно. У результаті аналізу наукової літератури, власних експедиційних дослідів було встановлено та визначено видовий склад алергенів, час їх квітання та класифіковано рослинні алергени по відношенню до біологічних факторів. Дані експериментальних досліджень представлені в таблиці.

Біологічні особливості рослин-алергенів міста Полтава

№ п/п	Вид	Життєва форма	Час квітання	Відношення до біологічних факторів			
				температура	світло	волога	ґрунт
ДЕРЕВА							
1	Береза бородавчата	Фанерофіт	03 - 04	мезотермний	Світлолюб	мезофіт	оліготроф
2	Вільха клейка	Фанерофіт	03 - 04	мезотермний	тіневитривала	мезофіт	мезотроф
3	Ліщина	Фанерофіт	03 - 05	мезотермний	тіневитривала	мезофіт	мезотроф
4	Клен гостролистий	Фанерофіт	04 - 06	мезотермний	геліофіт	мезофіт	мезотроф
5	Дуб черешчатий	Фанерофіт	04 - 05	мезотермний	геліофіт	мезофіт	еутроф
6	Липа серцелиста	Фанерофіт	06 - 07	морозостійка	тіневитривала	мезофіт	мезотроф
7	Тополя пірамідальна	Фанерофіт	04 - 05	мезотермний	світлолюбна	мезофіт	мезотроф
8	Ясен	Фанерофіт	04 - 06	мезотермний	геліофіт	мезофіт	мезотроф
9	Горіх	Фанерофіт	05 - 06	теплолюб	світлолюбна	мезофіт	мезотроф
10	Сосна звичайна	Фанерофіт	05 - 06	морозостійка	світлолюбна	мезофіт	оліготроф
БУР'ЯНИ							
11	Амброзія	гемікриптофіт	07 - 09	мезотермний	світлолюбна	мезофіт	мезотроф
12	Полин	гемікриптофіт	07 - 09	мезотермний	тіневитривала	мезофіт	мезотроф
13	Пирій	гемікриптофіт	05 - 07	мезотермний	тіневитривала	мезофіт	мезотроф
14	Лобода міська	гемікриптофіт	07 - 09	мезотермний	тіневитривала	мезофіт	оліготроф
15	Кульбаба лікарська	гемікриптофіт	05 - 06	мезотермний	світлолюбна	мезофіт	мезотроф
ЗЛАКОВІ ТРАВИ							
16	Тимофіївка лучна	гемікриптофіт	04 - 05	мезотермний	світлолюбна	мезофіт	оліготроф
17	Овсяниця	гемікри-	04 - 05	мезотермний	світлолюб-	мезо-	мезотроф

		птофіт			бна	фіт	
18	Райграс	гемікриптофіт	04 – 05	мезотермний	світлолюбна	мезофіт	мезоф-роф
19	Мятлик	гемікриптофіт	05 – 06	мезотермний	світлолюбна	мезофіт	мезотроф
20	Лисохвіст лучний	гемікриптофіт	05 – 06	мезотермний	світлолюбна	мезофіт	оліготроф

Проаналізувавши отримані дані ми встановили видовий склад 20 видів серед яких 10 видів деревні форми, 5 видів бур'янів та 5 видів злакових трав. Встановили відношення цих рослин до біологічних факторів та їх життєву форму за Раункієром. З цього випливає, що найбільше загострення полінозів протікає з квітня по червень в зв'язку з масовим квітуванням рослин-алергенів.

Велика кількість рослин-алергенів зростає у самому місті — це парки, сади, сквери. В місті ведеться заміна старих дерев на нові, тому потрібно звернути увагу на висадку видів які мають не значну алергенну дію. У результаті фенологічних досліджень було встановлено час квітування найбільш небезпечних алергічних об'єктів, їх біоекологічних особливостей. Аналіз дозволяє прослідкувати наступний розділ по групам за екологічними факторами: по відношенню до світла: світлолюбні — 11 видів; геліофіти — 3 види та невитривалі — 6 видів.

Отже, надзвичайно досконалі біологічні особливості рослин-алергенів дозволяють їм пристосуватися до різних екологічних факторів, що дозволяє їм широко культивуватися та поширюватися в різних ценозах. Саме тому дослідження біологічних особливостей рослини-алергенів є надзвичайно актуальним і потребують удосконалення та практичного використання у парковому будівництві з метою уточнення видового складу рослин, які використовуються для насаджень у міській зоні, використовуються для озеленення та ландшафтного дизайну.

Література

1. Пухлик Б.М. Элементарная аллергология. — Вінниця: Велес 2002. — 148 с.
2. Адо А.Д. Общая аллергология /руководство для врачей изд-во 2-е, перераб. и доп. Адо А.Д. — М.: Медицина, 1978. — 464 с., ил.
3. Пыцкий В.И. и др. Аллергические заболевания. — 3-е изд. перераб. и доп. — М.: изд-во «Триада-Х», 1999. — 470 с.

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КІМНАТНИХ РОСЛИН КАБІНЕТУ БІОЛОГІЇ

Оніпко В.В., Кулак Т.А.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

В умовах постійного зростання міст і промислових центрів, коли людина протягом багатьох годин знаходиться в оточенні з скла, залізо-бетону і синтетичних матеріалів, роль живих рослин в інтер'єрі особливо важлива. Рослини створюють ілюзію контактів з природою; красою форм, приємним запахом і спокійним зеленим забарвленням благотворно впливають на центральну нервову систему, допомагаючи справитися з поганим настроєм або стресовим станом. Але найбільш важливі саніта-